

EUROPESE UNIE

Comité van de Regio's

EGTS-monitoringverslag 2014
Tenuitvoerlegging van de Europa 2020-
strategie:

Samenvatting

Deze samenvatting werd geschreven door het secretariaat-generaal van de eenheid E2 van het CvdR, op basis van de studie "EGTC Monitoring Report 2014 – Implementing the Strategy Europe 2020" van Metis GmbH (auteurs: Jürgen Pucher en Stefanie Zöchmann).

Meer informatie over de Europese Unie en het Comité van de Regio's kunt u vinden op het internet: <http://www.europa.eu> en <http://www.cor.europa.eu>.

De volledige studie "EGTC Monitoring Report 2014 – Implementing the Strategy Europe 2020" kan in het Engels worden opgevraagd op: <http://cor.europa.eu/en/documentation/studies/Pages/studies.aspx>

© Europese Unie, 2015

Citeren uit de tekst is alleen toegestaan met uitdrukkelijke bronvermelding.

Samenvatting

Het Comité van de Regio's publiceert regelmatig een monitoringverslag over de ontwikkeling van de Europese groeperingen voor territoriale samenwerking (EGTS). In dit verslag wordt een overzicht gegeven van de ontwikkelingen in 2014 en eind 2013 en de huidige stand van zaken aangaande de EGTS besproken.

Eind 2014 waren er in totaal 50 EGTS, waarbij meer dan 800 nationale, lokale en regionale overheden uit 20 verschillende EU-lidstaten waren betrokken. Nog eens 18 EGTS waren in voorbereiding.

Nationale tenuitvoerlegging

De gewijzigde EGTS-verordening werd goedgekeurd op 17 december 2013 en trad op 22 juni 2014 in werking. Uiterlijk 22 juni 2014 moesten de lidstaten de verordening ten uitvoer hebben gelegd. Gedurende heel 2014 hebben de EGTS en de lidstaten gediscussieerd over de tenuitvoerlegging van deze verordening¹ alsmede over enkele voor de EGTS relevante punten uit het nieuwe cohesiebeleid.

Dit proces is nog steeds gaande. Tot dusverre konden de volgende ontwikkelingen worden vastgesteld. Spanje heeft op 23 januari jl. Koninklijk Besluit 23/2015 uitgevaardigd. Verder hebben Hongarije en Slowakije wetswijzigingen doorgevoerd, die op resp. 20 december 2014 en 1 maart 2015 in werking zijn getreden. In Oostenrijk hebben de deelstaten Burgenland, Karinthië, Salzburg en Tirol tussen oktober 2014 en februari 2015 hun wetgeving gewijzigd in overeenstemming met de herziene EGTS-verordening. En in Luxemburg is een onderzoek uitgevoerd om na te gaan of de vigerende wetgeving moest worden gewijzigd. Van overheidswege werd daar vastgesteld dat dit niet nodig was.

Geen van de andere EU-lidstaten had eind maart 2015 zijn wetgeving aangepast. Mogelijk omdat wetswijzigingen niet nodig werden geacht.

De Europese Commissie heeft de gedelegeerde handeling ex artikel 17 en 17(a) van de verordening niet goedgekeurd.

¹ Verordening (EU) nr. 1302/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 17 december 2013 tot wijziging van Verordening (EG) nr. 1082/2006 betreffende een Europese groepering voor territoriale samenwerking (EGTS), wat de verduidelijking, vereenvoudiging en verbetering van de oprichting en werking van dergelijke groeperingen betreft. Datum van inwerkingtreding van deze herziene EGTS-verordening: 22 juni 2014.

Overzicht van de stand van zaken betreffende EGTS

Tussen eind 2013 en eind 2014 zijn acht EGTS opgericht, waarvan vier voor gebieden in Hongarije, Slowakije, Polen en Zweden. Een werd specifiek opgericht voor een Centraal-Europese vervoerscorridor en Roemenië werd opgenomen in de EGTS "Europa - bouwen aan een gemeenschappelijke toekomst" (die in 2012 werd opgericht, maar zich niet eerder aanmeldde). Bij de vier andere nieuwe EGTS waren overheden, met name uit Spanje en Frankrijk, betrokken.

EGTS die in 2014 of eind 2013 zijn opgericht

#	Naam	Landen	Oprichting
1	EGTS Torysa	HU, SK	09/10/2013
2	EGTS Svinka	HU, SK	09/10/2013
3	EGTS Alzette Belval	FR/LU	13/2/2012
4	EGTS met beperkte aansprakelijkheid "AEuCC Keramieksteden"	ES/FR/IT/RO	7/1/2014
5	EGTS "Europa - bouwen aan een gemeenschappelijke toekomst"	HU, RO	17/10/2012
6	EGTS met beperkte aansprakelijkheid "Centraal-Europese vervoerscorridor"	PL, HU, SV	24/03/2014
7	EGTS "Hoge Pyreneeën (HP-HP)"	ES, FR	11/11/2014
8	EGTS "Faja Pirítica Ibérica"	ES, PT	14/10/2014

In het verslag wordt ook de situatie bekeken van de 41 GTS die vóór oktober 2013 zijn opgericht en worden details omtrent belangrijke indicatoren, zoals organen, projecten en leden, verstrekt.

Volgens informatie van het Hongaarse ministerie van Buitenlandse Zaken zou de EGTS Karst Bodva kunnen worden samengevoegd met een andere EGTS uit de regio en dus worden opgeheven. Naar verluidt zou ook de EGTS Sajó–Rima haar werkzaamheden hebben gestaakt en derhalve binnenkort worden opgeheven.

De groeperingen in één oogopslag - tenuitvoerlegging van de Europa 2020-strategie en het nieuwe cohesiebeleid

Met het oog op het feit dat in 2014 de middelen voor de programma's voor 2007-2013 al waren toegewezen en de programma's voor de nieuwe periode nog niet van start waren gegaan, was 2014 een moeilijke overgangperiode voor EGTS die niet kunnen functioneren op basis van lidmaatschapsbijdragen alleen.

Op geografisch vlak zette de dynamische ontwikkeling in Hongarije zich voort. Er zagen drie nieuwe groeperingen het licht, die later nog zullen worden uitgebreid.

De afgelopen twee jaar hebben verscheidene groeperingen aangegeven een succesvolle uitbreiding te hebben ondergaan of plannen te hebben om nieuwe partners op te nemen. Drie EGTS hebben hun grondgebied uitgebreid en zeven hebben plannen om uit te breiden - dit proces is gaande (bij twee uitbreidingsplannen is de nieuwe lidstaat Kroatië betrokken).

Wat betreft de ontwikkeling van partnerschappen zijn er een aantal interessante meldingen van ETGS die zijn opgericht voor specifieke doeleinden. Zo hebben nationale verenigingen van steden met een traditie in keramische kunst en ambachten de AEuCC opgericht. Andere overheden, die de zorg hebben voor nationale parken en begaan zijn met het milieu, zijn dan weer de initiatiefnemers van twee maritieme EGTS, waarin Franse en Italiaanse partners samenwerken. De EGTS Grande Région, die als beheersautoriteit fungeert voor een multilateraal grensoverschrijdend programma in het kader van de Europese territoriale samenwerking, zal deze rol niet langer vervullen in de nieuwe programmeringsperiode (2014-2020). Mogelijk wordt daarvoor een nieuwe EGTS opgericht.

Reguliere lidmaatschapsbijdragen vormen een wezenlijk en stabiel onderdeel van de EGTS-begroting. De huidige geaggregeerde jaarlijkse begroting uit lidmaatschapsbijdragen wordt geraamd op **12 miljoen €** voor de 50 EGTS. Het ziekenhuis van Cerdanya - dat verreweg over het grootse budget beschikt - voegt daar nog eens zo'n 20 miljoen € aan toe, wat gelijk is aan zijn jaarlijkse werkingskosten.

Het totale volume aan door EGTS uitgevoerde EU-projecten die a) in 2014 liepen, b) in 2014 werden afgerond of c) zich momenteel in de eindfase van uitvoeringen bevinden, bedraagt bijna **60 miljoen €**. ETS-projecten vormen een belangrijke bron van inkomsten voor vrijwel alle EGTS: in 2014 werkten in totaal **18 van 49 groeperingen** verder aan lopende projecten uit de programma's voor 2007-2013; in totaal **44 projecten** bevinden zich naar verluidt nog in uitvoering.

Rond 27 van de 50 EGTS geven aan met personeel te werken en in de meeste gevallen worden de werknemers rechtstreeks aangeworven door de EGTS. Op basis van de verstrekte gegevens werkten eind 2014 naar schatting rond **130 personen** in de EU op een regelmatige basis voor een EGTS.

Vorbereidingen van de EGTS voor de nieuwe financieringsperiode 2014-2020

Alleen de EGTS Espacio Portalet heeft ons gemeld dat zij betrokken is geweest bij het opstellen en de ontwikkeling van de Partnerschapsovereenkomst - het overkoepelende kader voor alle ESIF-programma's op nationaal niveau.

De EGTS waren nauwer en actiever betrokken bij het programmeringsproces voor de ETS-programma's. Het vaakst participeerden de EGTS in het Programmeringscomité of ze werden geraadpleegd; bijna een derde van alle EGTS die geantwoord hebben, waren op die manier bij het proces betrokken.

Veel groeperingen zien de voorbereiding van nieuwe programma's ook als een ideale gelegenheid om hun strategische doelstellingen te herzien: negen van de 34 EGTS gaven aan dat zij hun profiel of takenpakket op korte termijn willen wijzigen.

Zeven van 34 groeperingen maakten kenbaar zich te willen richten op specifieke investeringsprioriteiten gedurende de nieuwe periode.

Met betrekking tot hun participatie aan het nieuwe programma richten de EGTS zich specifiek op het beheer van kleine projectfondsen (Small Project Funds - SPF) of vergelijkbare regelingen voor het beheer van kleinschalige activiteiten. In totaal 15 van 34 groeperingen hebben aangegeven a) verantwoordelijk te zijn voor het toekomstig beheer van kleine projectfondsen, b) dit van plan te zijn of c) vergeefs te hebben geprobeerd deze verantwoordelijkheid op te eisen. Negen van deze 15 groeperingen zijn momenteel verantwoordelijk voor het toekomstige beheer van kleine projectfondsen.

Wat betreft de nieuwe instrumenten, zoals vanuit de gemeenschap geleide lokale ontwikkeling (Community-Led-Local-Development- CLLD), geïntegreerde territoriale investeringen (Integrated Territorial Investment - ITI) en het gezamenlijk actieplan (Joint Action Plan - JAP), is geen een toegepast in de ETS-programma's.

EGTS in oprichting

Volgens onze informatie waren er eind 2014 18 EGTS in oprichting. Afgezien van het ESPON waren er geen voorstellen voor nieuwe projecten of nieuwe ideeën. Deze EGTS voert momenteel als enige begunstigde het operationeel programma uit, op basis van een subsidieovereenkomst.

De regio Pamina Eurodistrict en de Euroregio's Neißé-Nisa en Grand Genève zijn onlangs toegevoegd aan de rubriek "EGTS in oprichting". In de rubriek "Ideeën" zijn de EGTS Novum, het Europese Verbond van kleine eilanden (European Small Islands Federation - ESIN) en de EGTS Saint Martin-Sint Maarten, waaraan twee ultraperifere regio's deelnemen, aan de lijst toegevoegd.